КОНТРОЛЬНЫ
ЭКЗЕМПЛЯР

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Рэктар
___________________А.І.Жук
«_17_» _01_______________2025 г.
Рэгістрацыйны № УД31-1-99/2025/вуч.

СУЧАСНАЕ ЗАМЕЖНАЕ ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА

Вучэбная праграма
ўстановы адукацыі па вучэбнай дысцыпліне
для спецыяльнасці
6-05-0113-02 Філалагічная адукацыя
(Беларуская мова і літаратура)

2025 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі, зацверджанага 02.08.2023, рэг. № 225, вучэбнага плану па спецыяльнасці 6-05-0113-02 Філалагічная адукацыя (Беларуская мова і літаратура), зацверджанага 23.02.2023, рэг. № 048 – 2023/у

СКЛАДАЛЬНІК:
Т.М.Тарасава, прафесар кафедры беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар філалагічных навук, прафесар

РЭЦЭНЗЕНТЫ:
Г.К.Тычко, прафесар кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі факультэта журналістыкі БДУ, доктар філалагічных навук, прафесар;
Н.У.Чайка, прафесар кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар філалагічных навук, прафесар

УЗГОДНЕНА:
Дырэктар
ДУА «Сярэдняя школа № 191 г. Мінска» ____________ Ю.І.Пінчук

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:
Кафедрай беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 8 от 24.03.2025 г.)

Загадчык кафедры ________________ І.М.Мішчанчук

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол № 4 ад 15.04 2025 г.)

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых
яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства
адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст вучэбна-метадычнага
аддзела БДПУ ______________ Я.В.Ціханава

Дырэктар бібліятэкі ___________ Н.П.Сяткоўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» прадугледжана адукацыйным стандартам і вучэбным планам падрыхтоўкі студэнтаў па спецыяльнасці 6-05-0113-02 Філалагічная адукацыя (Беларуская мова і літаратура).

«Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» знаёміць студэнтаў-філолагаў з тэарэтычнай і метадалагічнай асновай для вывучэння сучаснай беларускай літаратуры, а таксама для пераасэнсавання класічных твораў нацыянальнай літаратуры. Вывучэнне найноўшых дасягненняў замежнай літаратуразнаўчай навукі, у першую чаргу – знаёмства з найбольш прадуктыўнымі падыходамі да аналізу мастацкага тэксту могуць быць запатрабаваны студэнтамі пры напісанні літаратурна-крытычных работ, у прафесійнай ацэнцы і аналізе мастацкіх твораў.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» паспрыяе развіццю навыкаў пісьмовага афармлення сваіх поглядаў, фарміраванню ўменняў і навыкаў, неабходных для інтэрпрэтацыі і паглыбленага філалагічнага аналізу тэкстаў розных часавых эпох і тыпаў нацыянальных культур. Такім чынам, у працэсе вывучэння вучэбнай дысцыпліны будзе ажыццяўляцца фарміраванне ўстойлівай зацікаўленасці студэнтаў да выяўлення спецыфікі літаратурных з’яў і працэсаў, вывучэння працэсаў узаемадзеяння традыцый і наватарства, даследавання адметнасцей нацыянальных літаратур у цэлым.

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны.

Мэта вучэбнай дысцыпліны – пазнаёміць студэнтаў з сучаснымі вядучымі літаратуразнаўчымі школамі і канцэпцыямі замежнай філалогіі, іх асноўнымі метадалагічнымі прынцыпамі і палажэннямі, каб будучы спецыяліст абгрунтавана падыходзіў да выбару метадалогіі ўласнай навукова-даследчай працы.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

1. сфарміраваць у студэнтаў уяўленні аб асноўных падыходах замежнага літаратуразнаўства да аналізу мастацкага тэксту;
2. вывучыць гісторыю фарміравання і зместу найбольш важных паняццяў і катэгорый замежных філолагаў;
3. навучыць студэнтаў адрозніваць тыпы метадалагічных сістэм, прынятыя ў замежным літаратуразнаўстве, свабодна аперыраваць паняційна-тэрміналагічным інструментарыем;
4. фарміраваць уменні і навыкі прафесійнага літаратуразнаўчага аналізу твораў мастацкай літаратуры;
5. развіваць індывідуальна-творчае і аналітычнае мысленне студэнтаў;
6. выпрацоўваць навыкі напісання літаратурна-крытычных прац (анатацыі, рэцэнзіі на мастацкі твор).

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста, сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі.

Вучэбная дысцыпліна «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» адносіцца да модуля «Літаратуразнаўства» і ўваходзіць у кампанент установы вышэйшай адукацыі.

Вучэбная дысцыпліна «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» звязана з вучэбнымі дысцыплінамі «Параўнальнае літаратуразнаўства», «Уводзіны ў літаратуразнаўства», «Тэорыя літаратуры».

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен

ведаць:

– асноўныя сучасныя літаратурныя напрамкі, плыні, школы, стылі;
– літаратурныя жанры, сродкі мастацкай выразнасці;
– тэрміны, паняцці і катэгорыі, якія характарызуюць метадалагічную парадыгму сучаснага літаратуразнаўства;
– важнейшыя сучасныя метады аналізу мастацкага твора;
– этапныя літаратуразнаўчыя працы;
– сутнасныя заканамернасці развіцця літаратурнай тэорыі;

умець:

– арыентавацца ў сучаснай літаратуры па тэорыі і метадалогіі навукі;
– аналізаваць літаратурна-крытычныя і тэарэтыка-метадалагічныя канцэпцыі з выяўленнем уласнай пазіцыі;
– карыстацца навуковай і даведачнай літаратурай, бібліяграфічнымі крыніцамі і сучаснымі пошукавымі сістэмамі па электронных архівах цэнтральных кнігасховішч;
– аналізаваць розныя ўзроўні мастацкага тэксту;
– выяўляць асноўныя гісторыка-тыпалагічныя і функцыянальныя разнавіднасці літаратурнай творчасці;
– суадносіць мастацкі тэкст з літаратурным напрамкам, плынню, школай, стылем;

валодаць:

– метадалогіяй комплекснага аналізу мастацкага тэксту;
– навыкамі аналізу мастацкага тэксту як цэласнага феномена;
– навыкамі кампаратыўна-тыпалагічнага вывучэння літаратур.

Патрабаванні да кампетэнцый.

Засваенне вучэбнай дысцыпліне «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» павінна забяспечыць фарміраванне ў навучэнцаў наступнай кампетэнцыі:

СК 11. Прымяняць асноўныя метады і прыёмы аналіза літаратурнага тэксту з мэтай цэласнага ўяўлення пра яго моўную, культуралагічную і гістарычную сутнасць.

У рамках адукацыйнага працэсу па вучэбнай дысцыпліне «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» студэнт павінен набыць не толькі тэарэтычныя і

практычныя веды, уменні і навыкі па спецыяльнасці, але і развіць свой каштоўнасна-асобасны, духоўны патэнцыял, сфарміраваць якасці патрыёта і грамадзяніна, гатовага да актыўнага ўдзелу ў эканамічным, вытворчым, сацыяльна-культурным і грамадскім жыцці краіны.

Усяго на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сучаснае замежнае літаратуразнаўства» адведзена:

– для дзённай формы атрымання адукацыі 108 гадзін, з іх 50 аўдыторных гадзін. Размеркаванне гадзін па відах занятасці:

лекцыі – 24 гадзіны, практычныя заняткі – 26 гадзін. На самастойную работу студэнтаў адведзена 58 гадзін.

Працаёмкасць вучэбнай дысцыпліны складае 3 залiковыя адзінкі.

Прамежкавая форма атэстацыі праводзіцца ў адпаведнасці з вучэбным планам спецыяльнасці ў форме экзамена ў V семестры.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Раздзел 1. Структуралізм

Тэма 1.1 Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму.

Храналагічныя межы структуралізму Структуралізм як адметны тып чалавечай практыкі. Роля пражскага лінгвістычнага гуртка і жэнеўскай лінгвістычнай школы ў фарміраванні структуралізму. Асноўныя паняцці структуралізму: а) значэнне тэрміну *структура*; б) паняцці *функцыя, элемент, узровень, апазіцыя;*в) знакі і сімвалы.

Погляды Я. Мукаржоўскага: структурная даміnanта і норма. К. Леві-Строс: паняцце структуры твора і яе прыкметы.

Тэма 1.2 Структуралізм у Расіі

Значэнне прац А.Ф.Лосева (праца «Знак. Символ. Миф»). Мір літаратуры як знакавая сістэма мовы. Узнікненне тартуска-маскоўскай школы (маскоўскі семіятычны рух (Вяч. Вс. Іваноў, В.Н.Топараў, А.К.Жалкоўскі, Е.М.Мелецінскі, Б.А.Успенскі і інш.). Эвалюцыя школы, яе трактоўка *тэксту*. Семіётыка тексту і семіётыка культуры. Праца Б.А.Успенскага «Поэтика композиции». Тартуская семіятычная школа (Ю.М.Лотман, Т.В.Цывьян, З.Г.Мінц і інш.). Паняцце тексту ў семіётыцы тартускай школы.

Тэма 1.3 Погляды Ю.М.Лотмана на структурны метад

Ю.М.Лотман як «новы тып рускага культурнага чалавека», «homo semioticus». Дзейнасць Ю.М.Лотмана, яго погляды на структурны метад: а) тэорыя і практыка структурнага аналізу вучонага; б) паняцце *тэкст* («Лекции по структуральной поэтике» і «Структура художественного текста»). Тэкст культуры. Семіятычная неаднароднасць тэксту. Тэкст у тэксце; в) тэрміны *мінус–прыём, дамінанта, пазатэкставыя сувязі*; г) канцэпцыя семіясферы.

Тэма 1.4 Асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму

Крытычнае асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму (М.Бахцін, П.Рыкер, Р.Барт, Ж.Дэрыда). Праблема «тэксту ў тэксце». Нараталогія як пасрэднік паміж структуралізмам і постструктуралізмам. Узнікненне нараталогіі – тэорыі тэкстаў у межах структуралізму (П.Лабок, Н.Фрыдман, А.-Ж.Грэймаас, Ж.Жэнет, В. Шмід). Тэрміналагічны апарат нараталогіі.

Тэма 1.5 Структурная нараталогія ў Францыі. Чыкагская школа

Структурная нараталогія ў Францыі: парыжская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю. Крысцева і інш.). Чыкагская школа (У.Бут, Р.Скоўлз). Тыпалогія пунктаў гледжання (Я.Лінтвельт, Ж.Жэнет).

Раздзел 2. Постструктуралізм

Тэма 2.1 Логіка руху ад структуралізму да постструктуралізму

Структуралісцкая (Ю.Лотман) і постструктуралісцкая (Ю.Крысцева) трактоўкі тэксту і інтэртэксту. Філасофскія асновы постструктуралізму. Метадалагічныя ўстаноўкі і асноўныя паняцці постструктуралізму. Крытыка дыскурсіўных практык (М.Фуко).

Тэма 2.2 Семіялагічныя школы

Парыжская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю.Крысцева і інш.) і бельгійская школа сацыялогіі літаратуры (Л. Гольдман і інш.). Крытыка традыцыйнай канцэпцыі знака (Ж.Дэрыда).

Тэма 2.3 Навуковы шлях Р.Барта

Навуковы шлях Р.Барта. Тры перыяды навуковай творчасці Р. Барта. Паняцці *пісьмо, сацыялект, дыскурс.* Ад структурнага аналізу да тэкставага (версія Р.Барта).

Тэма 2.4 Тэорыя М. Бахціна

Навуковая спадчына М.М. Бахціна. Ідэя М.Бахціна пра ўнутраную дыялагічнасць тэксту (слова). Кола М.М. Бахціна (П.Н.Мядзведзеў, Л.В.Пумпянскі). Асноўныя накірункі сучаснай бахціналогіі. Разбурэнне паэтыкі: ад Бахціна – да поструктуралізму (Ю. Крысцева). Інтэртэкст Ю.Крысцевай і Р.Барта.

Тэма 2.5 Інтэртэкстуальны аналіз

Праблема літаратурных крыніц і параўнальна-гістарычнае вывучэнне мастацкага твора. Тыпы інтэртэкстаў. Тыпы прэтэкстаў і тыпы сувязяў тэксту і прэтэксту. Механізм утварэння літаратурных кантэкстаў і інтэртэкстаў: цытаты, рэмінісцэнцыі, алюзіі.

Раздзел 3. Дэканструктывізм

Тэма 3.1 Дэканструктывізм як навуковы накірунак канца XX ст.

Гісторыя ўзнікнення. Асноўныя напрамкі дэканструктывізму: йельская школа, герменеўтычны накірунак, левы дэканструктывізм, феміністкая крытыка. Дэканструкцыя як метад аналізу тэксту, тэхніка дэканструкцыі.

Тэма 3.2 Дэканструктывізм і Ж.Дэрыда

Граматалогія Ж.Дэрыды як агульная тэорыя пісьма (праца «Пра граматалогію»). Гіпотэза пра «архіпісьмо». Дэканструкцыя і тэкставы аналіз. Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму.

Раздзел 4. Літаратурная герменеўтыка і рэцэптыўная эстэтыка

Тэма 4.1 Найноўшая літаратурная герменеўтыка

Найноўшая літаратурная герменеўтыка ў працах Э.Д.Хірша. Канцэпцыя лінгвакультурнай граматнасці Э.Д.Хірша. Класіфікацыя культурнай граматнасці. Слоўнік Э.Д.Хірша. Праблема «герменевтического круга»: гісторыя ўзнікнення тэрміну, яго змест і праблема тлумачэння. Герменеўтычныя ідэі М.М.Бахціна, Д.С.Ліхачова.

Тэма 4.2 Станаўленне і развіццё рэцэптыўнай эстэтыкі

Асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай эстэтыкі. Канцэпцыя Х.Р.Яўса. Камунікатыўная прырода стасункаў паміж тэкстам і чытачом. Экспліцытны і імпліцытны чытач. Сэнс паняцця *горизонт ожидания.* Канцэпцыя «открытого произведения» У.Эка: межы мастацтва, іх рухомасць, мабільная структура.

Раздзел 5. Фенаменалагічныя школы. Міфалагічная крытыка. Псіхааналіз

Тэма 5.1 Прадстаўнікі фенаменалагічнай школы

Метадалагічныя прынцыпы фенаменалогіі. Фенаменалагічная школа і экзістэнцыялізм.Твор як феномен аўтарскай свядомасці (Ж.-П. Сартр). Школы: рэцэптыўная крытыка (школа рэакцыі чытача): асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай крытыкі ў працы В. Ізера «Неопределенность и читательская реакция в прозе», крытыка свядомасці (жэнеўская школа), школа крытыкаў Буфало.

Тэма 5.2 Тэорыя міфа ў XX ст.

Канцэпцыя міфа ў гуманітарыстыцы XX ст. Спецыфіка сучаснага міфа. Тэорыя міфа ў XX ст. (А.Ф. Лосеў, Р. Барт, Я.М. Мелецінскі і інш.). Міфалагічная крытыка ў Еўропе і ЗША. Метадалогія школы. Два напрамкі ў развіцці міфалагічнай крытыкі: англійскі (Дж.Фрэйзер, Р.Грэйвс), амерыканскі (працы Р.Чэйза і Н.Фрая).

Тэма 5.3 Псіхааналіз і літаратура

Асноўныя прынцыпы літаратуразнаўчага псіхааналізу. Экзістэнцыяльны псіхааналіз (Ж.-П.Сартр, А.Мальро), структуральны псіхааналіз (Ж.Лакан, Р.Барт, Ж.Дэрыда). Псіхааналіз у сучасным літаратуразнаўстве (І.Д.Ермакоў, А.І.Белкіна, А.І.Кулікова, М.М.Рашэтнікава, С.М.Чаркасава і інш.): пераасэнсаванне прац З.Фрэйда сучаснымі літаратуразнаўцамі (І.П.Смірноў); псіхіятрычны аналіз персанажаў (К.Леангард, В.П.Руднеў) і ўсяго тэксту (В.П.Бялянін).

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ « СУЧАСНАЕ ЗАМЕЖНАЕ ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА»

(дзённая форма атрымання адукацыі)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдытор-ных гадзін		Самастойная работа студэнта	Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семінарскія) заняткі				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	**Структуралізм**	**5**	**6**	**12**			
1.1	***Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму***	2	2	2			
1.1.1.	***Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму*** 1. Храналагічныя межы структуралізму Структуралізм як адметны тып чалавечай практыкі. 2. Роля пражскага лінгвістычнага гуртка і жэнеўскай лінгвістычнай школы ў фарміраванні структуралізму.	2			Мультымедыйная прэзентацыя	Асн. [1] [2] Дад. [2] [3] [6]	Выступленне з паведамленнямі.
1.1.2.	***Асноўныя паняцці структуралізму*** 1. Ззначэнне тэрміну структура; паняцці функцыя, элемент, узровень, апазіцыя; знакі і сімвалы. **2.** Погляды Я. Мукаржоўскага: структурная дамінанта і норма. К. Леві-Строс: паняцце структуры твора і яе прыкметы.		2			Асн. [2] Дад. [2] [3] [6]	Аналіз твораў

1.2.	***Структуралізм у Расіі***		2	2			
	1. Значэнне прац А.Ф.Лосева (праца «Знак. Символ. Миф»). Мір літаратуры як знакавая сістэма мовы. 2. Узнікненне тартуска-маскоўскай школы (маскоўскі семіятычны рух (Вяч. Вс. Іваноў, В.Н.Топараў, А.К.Жалкоўскі, Е.М.Мелецінскі, Б.А.Успенскі і інш.). Эвалюцыя школы, яе трактоўка тэксту. 3. Семіётыка тексту і семіётыка культуры. Праца Б.А.Успенскага «Поэтика композиции». 4. Тартуская семіятычная школа (Ю.М.Лотман, Т.В.Цывьян, З.Г.Мінц і інш.). Паняцце тексту ў семіётыцы тартускай школы.				Мультымедыйная прэзентацыя. Навуковыя працы Б.Успенскага і Ю.Лотмана	Асн. [1] [2] Дад. [2] [3] [7]	Вуснае апытванне. Тэсціраванне ў СДН MOODLE http://elib.bspu.by/handle/doc/2136
1.3.	***Погляды Ю.М.Лотмана на структурны метад***		2	2			
	1. Ю.М.Лотман як «новы тып рускага культурнага чалавека», «homo semioticus». 2. Дзейнасць Ю.М.Лотмана, яго погляды на структурны метад: а) тэорыя і практыка структурнага аналізу вучонага; б) паняцце тэкст («Лекции по структуральной поэтике» і «Структура художественного текста»). 3. Тэкст культуры. Семіятычная неаднароднасць тэксту. Тэкст у тэксце; в) тэрміны мінус–прыём, дамінанта, пазатэкставыя сувязі; г) канцэпцыя семіясферы.				Навуковая праца Ю.Лотмана «Структура художественного текста»	Асн. [1] [2] Дад. [2] [3] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
1.4.	***Асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму***	2		2			
	1. Крытычнае асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму (М.Бахцін, П.Рыкер, Р.Барт, Ж.Дэрыда). Праблема «тэксту ў тэксце». 2. Нараталогія як пасрэднік паміж структуралізмам і постструктуралізмам. Узнікненне нараталогіі – тэорыі тэкстаў у межах структуралізму (П.Лабок, Н.Фрыдман, А.-Ж.Грэймаас, Ж.Жэнет, В. Шмід). 3. Тэрміналагічны апарат нараталогіі.				Мультымедыйная прэзентацыя. Навуковая праца М.Бахціна.	Асн. [1] [2] Дад. [2] [3] [6]	Выступленне з паведамленнямі.
1.5.	***Структурная нараталогія ў Францыі. Чыкагская школа***	1		4			
	1. Структурная нараталогія ў Францыі: парыжская				Ілюстрацыйны	Асн.	Рэйтынгавая

	семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю.Крысцева і інш.). 2. Чыкагская школа (У.Бут, Р.Скоўлз). 3. Тыпалогія пунктаў гледжання (Я.Лінтвельт, Ж.Жэнет).				матэрыял	[1] [2] Дад. [2] [3] [11]	кантрольная работа № 1
2.	**Постструктуралізм**	**5**	**6**	**12**			
2.1.	***Логіка руху ад структуралізму да постструктуралізму***	3		4			
	1.Структуралісцкая (Ю.Лотман) і постструктуралісцкая (Ю.Крысцева) трактоўкі тэксту і інтэртэксту. 2.Філасофскія асновы постструктуралізму. Метадалагічныя ўстаноўкі і асноўныя паняцці постструктуралізму. 3.Крытыка дыскурсіўных практык (М.Фуко).				Мультымедыйная прэзентацыя.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [4] [6]	Вуснае апытванне
2.2.	***Семіялагічныя школы***		2				
	1. Парыжская семіялагічная школа (Р.Барт, К.Леві-Строс, Ц.Тодараў, А.Грэймаас, К.Брэмон, Ж.Жэнет, Ю.Крысцева і інш.) 2. Бельгійская школа сацыялогіі літаратуры (Л.Гольдман і інш.). 3. Крытыка традыцыйнай канцэпцыі знака (Ж.Дэрыда).				Мультымедыйная прэзентацыя. Мастацкія тэксты ў трактоўцы семіятычнай школы	Асн. [1] [2] Дад. [3] [10]	Выступленне з паведамленнямі.
2.3.	***Навуковы шлях Р.Барта***	2		2			
	1. Навуковы шлях Р.Барта. 2. Тры перыяды навуковай творчасці Р. Барта. Паняцці пісьмо, сацыялект, дыскурс. 3. Ад структурнага аналізу да тэкставага (версія Р.Барта).				Мультымедыйная прэзентацыя.	Асн. [2] Дад. [3] [5] [6]	Экспрэс-апытанне. Праверка бібліяграфічнага спіса прац Р.Барта
2.4.	***Тэорыя М. Бахціна***		2	4			
	1. Навуковая спадчына М.М.Бахціна. 2. Ідэя М.Бахціна пра ўнутраную дыялагічнасць тэксту (слова). Кола М.М. Бахціна (П.Н.Мядзведзеў, Л.В.Пумпянскі). 3. Асноўныя накірункі сучаснай бахціналогіі. Разбурэнне				Мультымедыйная прэзентацыя. Бахціналогія.	Асн. [1] [2] Дад.	Вуснае апытванне

	паэтыкі: ад Бахціна – да поструктуралізму (Ю. Крысцева). 4. Інтэртэкст Ю.Крысцевай і Р.Барта.					[3] [10]	
2.5.	***Інтэртэкстуальны аналіз***		2	2			
	1. Праблема літаратурных крыніц і параўнальна-гістарычнае вывучэнне мастацкага твора. 2. Тыпы інтэртэкстаў. Тыпы прэтэкстаў і тыпы сувязяў тэксту і прэтэксту. 3. Механізм утварэння літаратурных кантэкстаў і інтэртэкстаў: цытаты, рэмінісцэнцыі, алюзіі.				Мультымедыйная прэзентацыя. Інтэртэкст Ю.Крысцевай	Асн. [1] [2] Дад. [3] [10]	Вуснае апытванне. Творчае заданне
3.	**Дэканструктывізм**	**5**	**4**	**10**			
3.1.	***Дэканструктывізм як навуковы накірунак канца XX ст.***	5		5			
	1. Гісторыя ўзнікнення. 2. Асноўныя напрамкі дэканструктывізму: йельская школа, герменэўтычны накірунак, левы дэканструктывізм, феміністкая крытыка. 3. Дэканструкцыя як метад аналізу тэксту, тэхніка дэканструкцыі.				Мультымедыйная прэзентацыя	Асн. [2] Дад. [6] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
3.2.	***Дэканструктывізм і Ж. Дэрыда***		4	5			
	1. Граматалогія Ж.Дэрыды як агульная тэорыя пісьма (праца «Пра граматалогію»). 2. Гіпотэза пра «архіпісьмо». Дэканструкцыя і тэкставы аналіз. 3. Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму.				Тэкставы аналіз.	Асн. [1] [2] Дад. [7]	Даклады
4.	**Літаратурная герменеўтыка и рэцэптыўная эстэтыка**	**4**	**6**	**12**			
4.1.	***Найноўшая літаратурная герменеўтыка***	4		6			
	1. Найноўшая літаратурная герменеўтыка ў працах Э.Д.Хірша. Канцэпцыя лінгвакультурнай граматнасці Э.Д.Хірша. 2. Класіфікацыя культурнай граматнасці. Слоўнік Э.Д.Хірша. 3. Праблема «герменевтического круга»: гісторыя ўзнікнення тэрміну, яго змест і праблема тлумачэння.				Мультымедыйная прэзентацыя.	Асн. [1] [2] Дад. [4] [6] [7]	Аналіз твораў

4.1.1.	1. Герменеўтычныя ідэі М.М. Бахціна, 2. Герменеўтычныя ідэі Д.С.Ліхачова.		2			Асн. [2] Дад. [1] [2]	Аналіз твораў
4.2.	***Станаўленне і развіццё рэцэптыўнай эстэтыкі***		4	6			
	1. Асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай эстэтыкі. 2. Канцэпцыя Х.Р.Яўса. Камунікатыўная прырода стасункаў паміж тэкстам і чытачом. Эксплiцытны і імпліцытны чытач. Сэнс паняцця *горизонт ожидания*. 3. Канцэпцыя «открытого произведения» У.Эка: межы мастацтва, іх рухомасць, мабільная структура.				Мультымедыйная прэзэнтацыя. Праца У.Эка “Открытое произведение”	Асн. [2] Дад. [2] [7]	Выступленне з паведамленнямі. Тэсціраванне ў СДН MOODLE http://elib.bspu.by/handle/doc/2136
5.	**Фенаменалагічныя школы. Міфалагічная крытыка. Псіхааналіз**	**5**	**4**	**12**			
5.1.	***Прадстаўнікі фенаменалагічнай школы***	2		4			
	1. Метадалагічныя прынцыпы фенаменалогіі. 2. Фенаменалагічная школа і экзістэнцыялізм. Твор як феномен аўтарскай свядомасці (Ж.-П. Сартр). 3. Школы: рэцэптыўная крытыка (школа рэакцыі чытача): асноўныя прынцыпы рэцэптыўнай крытыкі ў працы В.Ізера «Неопределенность и читательская реакция в прозе», крытыка свядомасці (жэнеўская школа), школа крытыкаў Буфало.				Мультымедыйная прэзэнтацыя. Праца В.Ізера «Неопределенность и читательская реакция в прозе»	Асн. [1] [2] Дад. [2] [8]	Вуснае апытванне. Творчае заданне
5.2.	***Тэорыя міфа ў ХХ ст.***	1	2	4			
	1. Канцэпцыя міфа ў гуманітарыстыцы ХХ ст. Спецыфіка сучаснага міфа. 2. Тэорыя міфа ў ХХ ст. (А.Ф. Лосеў, Р. Барт, Е.М. Мелецінскі і інш.). Міфалагічная крытыка ў Еўропе і ЗША. 3. Метадалогія школы. 4. Два напрамкі ў развіцці міфалагічнай крытыкі: англійскі (Дж.Фрэйзер, Р. Грэйвс), амерыканскі (працы Р.Чэйза і Н.Фрая).				Мультымедыйная прэзэнтацыя. Праца Е.Мелецінскага “Миф и сказка”	Асн. [1] [2] Дад. [5] [7]	Выступленне з паведамленнямі.
5.3.	***Псіхааналіз і літаратура***	2		4			
	1. Асноўныя прынцыпы літаратуразнаўчага псіхааналізу. 2. Экзістэнцыяльны псіхааналіз (Ж.-П.Сартр, А.Мальро),				Мультымедыйная прэзэнтацыя.	Асн. [1]	Рэфераты, прэзэнтацыі

	структуральны псіхааналіз (Ж.Лакан, Р.Барт, Ж.Дэрыда).					[2] Дад. [8] [12]	
5.3.1.	1. Псіхааналіз у сучасным літаратуразнаўстве (І.Д.Ермакоў, А.І.Белкіна, А.І.Кулікова, М.М.Рашэтнікава, С.М.Чаркасава і інш.): пераасэнсаванне прац З.Фрэйда сучаснымі літаратуразнаўцамі (І.П.Смірноў); псіхіятрычны аналіз персанажаў (К.Леангард, В.П.Руднеў) і ўсяго тэксту (В.П.Бялянін).		2		Мультымедыйная прэзэнтацыя.	Асн. [1] [2] Дад. [7] [12]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 2
	УСЯГО	**24**	**26**	**58**			**Экзамен**

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. История зарубежной литературы XX века : програм.-метод. материалы : пособе для студентов вузов / сост. Н. Л. Сержант. – Минск : Белорус. гос. пед. ун-т, 2018. – 147 с.

2. История зарубежной литературы (история зарубежной литературы XIX века) : учеб.-метод. комплекс для специальностей 1-02 03 02 «Русский язык и литература», 1-02 03 04 «Русский язык и литература. Иностранный язык (с указанием языка)» / сост. Т. Е. Комаровская // Репозиторий БГПУ. – URL: http://elib.bspu.by/handle/doc/2136 (дата обращения: 09.04.2025).

Дадатковая літаратура

1. Гаспаров, М. Л. М. М. Бахтин в русской культуре XX века / М. Л. Гаспаров // Вторичные моделирующие системы : сб. ст. / Тартус. гос. ун-т ; отв. ред. Ю. М. Лотман. – Тарту, 1979. – С. 111–114.

2. Козлов, А. С. Зарубежная литература и литературоведение : избр. ст. / А. С. Козлов. – Симферополь : Симферопол. гор. тип., 2009. – 220 с.

3. Кристева, Ю. Избранные труды: разрушение поэтики : пер. с фр. / Ю. Кристева. – М. : Росспэн, 2004. – 656 с.

4. Мелетинский, Е. М. Миф и сказка / Е. М. Мелетинский // Фольклор и этнография : сб. ст. / отв. ред. Б. Н. Путилов. – Л., 1970. – С. 139–148.

5. Мукаржовский, Я. Искусство как семиологический факт / Я. Мукаржовский // Исследования по эстетике и теории искусства / Я. Мукаржовский ; вступ. ст. Ю. М. Лотмана. – М., 1994. – С. 190–198.

6. Мукаржовский, Я. Структуральная поэтика : сборник / Я. Мукаржовский ; вступ. ст. Ю. М. Лотмана. – М. : Яз. рус. культуры, 1996. – 481 с.

7. Современное зарубежное литературоведение: страны Западной Европы и США: концепции, школы, термины : энцикл. справ. / А. В. Дранов, И. П. Ильин, А. С. Козлов [и др.] ; науч. ред.-сост.: И. П. Ильин, Е. А. Цурганова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Интрада, 1999. – 320 с.

8. Тарасова, Е. В. Традиции готического романа в прозе США XIX – первой трети XX веков (Э. А. По, А. Бирс, Г. Ф. Лавкрафт) : монография / Е. В. Тарасова. – Минск : Респ. ин-т высш. шк., 2022. – 126 с.

9. Успенский, Б. А. Поэтика композиции / Б. А. Успенский. – СПб. : Азбука, 2000. – 348 с.

10. Фатеева, Н. А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов / Н. А. Фатеева. – М. : Агар, 2000. – 280 с.

11. Французская семиотика: от структурализма к постструктурализму : пер. с фр. / сост. и вступ. ст. Г. К. Косикова. – М. : Прогресс, 2000. – 536 с.

12. Шмид, В. Нарратология / В. Шмид. – М. : Яз. славян. культуры : Кошелев, 2003. – 312 с.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ САМАСТОЙНАЙ (ПАЗААЎДЫТОРНАЙ) РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ «СУЧАСНАЕ ЗАМЕЖНАЕ ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА»

Самастойная работа студэнтаў з'яўляецца адным з найважнейшых і найбольш эфектыўных элементаў навучання ў вышэйшай навучальнай установе. Гэта сумесная дзейнасць выкладчыка і студэнта, накіраваная на самастойнае авалоданне студэнтам часткай дысцыпліны пры дапамозе спецыяльна распрацаванага навукова-метадычнага забеспячэння, якая прадугледжвае арганізацыю дадатковых кансультацый і спецыяльных відаў кантролю з боку выкладчыка, акрамя прадугледжаных вучэбным планам форм прамежкавага і выніковага кантролю кампетэнцый студэнтаў па дысцыпліне.

Мэта самастойнай работы студэнтаў: развіццё ўнутраных псіхалагічных механізмаў інтэлектуальнай актыўнасці студэнтаў, іх пазнавальных здольнасцей шляхам уключэння ў ініцыятыўную вучэбную і навукова-прафесійную дзейнасць, павышэнне канкурэнтаздольнасці выпускнікоў ВНУ праз фарміраванне ў іх кампетэнцый самаадукацыі.

Віды самастойнай працы студэнтаў:

а) рэпрадуктыўная (вучэбная, кансультацыйная), якая ўключае выкананне заданняў з вучэбнай літаратуры.

б) прадуктыўная (даследчая), якая ўключае выкананне навукова-даследчай работы; вывучэнне, анатаванне, рэферыраванне дадатковай вучэбнай літаратуры; падрыхтоўку да канферэнцый і г.д.

Формы самастойнай работы студэнтаў: падрыхтоўка да лекцый і практычных заняткаў; вывучэнне вучэбных дапаможнікаў; вывучэнне тэм і праблем, якія не выносяцца на лекцыі і практычныя заняткі; падрыхтоўка рэфератаў, паведамленняў і дакладаў; складанне бібліяграфіі. і рэферыраванне па самастойна вывучанай тэме.

Прыкладны пералік і кароткая характарыстыка ацэначных сродкаў

№ п/п	Найменне АС	Кароткая характарыстыка АС	Прадстаўленне АС у ВП
1.	Рэферат	Прадукт самастойнай работы студэнта – кароткі выклад у пісьмовай форме атрыманых вынікаў тэарэтычнага аналізу пэўнай тэмы, у якім аўтар перадае змест матэрыялу, прыводзіць розныя пункты гледжання, а таксама ўласны погляд на яе	Тэматыка рэфератаў
2.	Паведамленне	Сродак, які спрыяе ацэнцы ўмення студэнта пісьмова выкладаць сутнасць вызначанай праблемы, рабіць высновы, якія	Тэматыка паведамленняў

№ п/п	Найменне АС	Кароткая характарыстыка АС	Прадстаўленне АС у ВП
		абагульняюць аўтарскую пазіцыю па пэўнай праблеме	
3.	Даклад	Прадукт самастойнай работы студэнта, публічнае выступленне з прэзентацыяй атрыманых вынікаў аналізу пэўнай тэмы ці праблемы	Тэматыка дакладаў
4.	Мультымедыйная прэзентацыя	Прадстаўленне зместу вучэбнай задачы з выкарыстанне мультымедыйных тэхналогій	Тэматыка прэзентацый
5.	Бібліяграфічны спіс	Прадукт самастойнай работы студэнта, які ўяўляе сабой спіс літаратуры па пэўнай тэме ці праблеме, неабходнай для яе вывучэння	Рэкамендацыі да складання бібліяграфічнага спіса
6.	Творчае заданне	Частковa рэгламентаванае заданне, якое мае нестандартнае рашэнне, дазваляе дыягнаставаць уменні інтэграваць атрыманыя веды. Выконваецца індывідуальна, афармляецца пісьмова	Рэкамендацыі да выканання творчага задання.
7.	Камп'ютарны тэст	Сродак, які вымярае ўзровень ведаў і сфарміраванасці ўменняў студэнтаў вырашаць бягучыя задачы вучэбнага працэсу	СДН MOODLE http://elib.bspu.by/handle/doc/2136

ПЕРАЛІК ЗАДАННЯЎ І КАНТРОЛЬНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

дзённая форма атрымання адукацыі

п/п	Назва тэмы	Колькасць гадзін на СРС	Заданні	Форма выканання
1.	*Тэма 1.1.* Гісторыя і храналагічныя межы структуралізму	2	Засвоіць тэрміналагічны апарат нараталогіі. Пазнаёміцца з поглядамі Я. Мукаржоўскага і К. Леві-Строса.	Падрыхтоўка дакладаў
2.	*Тэма 1.2.* Структуралізм у Расіі	2	Высветліць узнікненне тартуска-маскоўскай школы (маскоўскі семіятычны рух (Вяч. Вс. Іваноў, В.Н.Топараў, А.К.Жалкоўскі, Е.М.Мелецінскі, Б.А.Успенскі і інш.). Эвалюцыя школы, яе трактоўка тэксту.	Падрыхтоўка рэфератаў, прэзентацый.
3.	*Тэма 1.3.* Погляды Ю.М.Лотмана на структурны метад	2	Пазнаёміцца з крыніцамі, прапанаванымі ў спісе асноўнай літаратуры па дысцыпліне. Вывучыць асноўныя паняцці па тэме.	Падрыхтоўка паведамленняў.
4.	*Тэма 1.4.* Асэнсаванне меж і магчымасцей структуралізму	2	Вывучыць неабходныя па тэме гістарычныя факты, падзеі, прозвішчы. Засвоіць тэрміналагічны апарат нараталогіі.	Падрыхтоўка паведамленняў, дакладаў.
5.	*Тэма 1.5.* Структурная нараталогія ў Францыі. Чыкагская школа	4	Пазнаёміцца з выданнямі Р.Барта, К.Леві-Строса, Ц.Тодарава, А.Грэймааса, К.Брэмона, Ю.Крысцевай і інш.; вызначыць асаблівасці іх зместу. .	Падрыхтоўка паведамленняў; складанне бібліяграфічнага спіса.
6.	*Тэма 2.1.* Логіка руху ад структуралізму да постструктуралізму	4	Засвоіць тэрміналагічны апарат постструктуралізму. Пазнаёміцца з структуралісцкай канцэпцыяй Ю.Лотмана.	Падрыхтоўка дакладаў, прэзентацый.
7.	*Тэма 2.3.* Навуковы шлях Р.Барта	2	Пазнаёміцца з навуковымі крыніцамі па працах Р. Барта, вывучыць асноўныя паняцці па тэме.	Падрыхтоўка паведамленняў.
8.	*Тэма 2.4.* Тэорыя М. Бахціна	4	Вывучыць неабходныя па тэме культурна-гістарычныя факты, літаратурныя з’явы. Прачытаць рэкамендаваныя выкладчыкам мастацкія творы зрабіць іх аналіз у адпаведнасці з тэорыяй М. Бахціна.	Падрыхтоўка паведамленняў.

9.	*Тэма 2.5.* Інтэртэкстуальны аналіз	2	Вызначыць і апісаць тыпы інтэртэкстаў, тыпы прэтэкстаў і тыпы сувязяў тэксту і прэтэксту. Засвоіць механізм утварэння літаратурных кантэкстаў і інтэртэкстаў: цытаты, рэмінісцэнцыі, алюзіі.	Падрыхтоўка рэфератаў, прэзентацый.
10	*Тэма 3.1.* Дэканструктывізм як навуковы накірунак канца ХХ ст.	5	Пазнаёміцца з асноўнымі напрамкамі дэканструктывізму: йельская школа, герменэўтычны накірунак, левы дэканструктывізм, феміністская крытыка. Прывесці прыклады іх выкарыстання.	Падрыхтоўка паведамленняў.
11	*Тэма 3.2.* Дэканструктывізм і Ж. Дэрыда	5	Падрыхтаваць паведамленні "Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму".	Творчае заданне.
12	*Тэма 4.1.* Найноўшая літаратурная герменеўтыка	6	Пазнаёміцца з найноўшай літаратурнай герменеўтыкай у працах Э.Д.Хірша. Канцэпцыя лінгвакультурнай граматнасці Э.Д.Хірша. Вывучыць гісторыю ўзнікнення тэрміну «герменевтического круга»:, яго змест і праблему тлумачэння.	Падрыхтоўка рэфератаў, прэзентацый.
11.	*Тэма 4.2.* Станаўленне і развіццё рэцэптыўнай эстэтыкі	6	Засвоіць канцэпцыю «открытого произведения» У.Эка: межы мастацтва, іх рухомасць, мабільную структуру.	Падрыхтоўка паведамленняў.
12.	*Тэма 5.1.* Прадстаўнікі фенаменалагічнай школы	4	Пазнаёміцца з асноўнымі прынцыпы рэцэптыўнай крытыкі ў працы В.Ізера «Неопределенность и читательская реакция в прозе».	Падрыхтоўка рэфератаў, прэзентацый.
13.	*Тэма 5.2.* Тэорыя міфа ў ХХ ст.	4	Вывучыць два напрамкі ў развіцці міфалагічнай крытыкі: англійскі (Дж.Фрэйзер, Р. Грэйвс), амерыканскі (працы Р.Чэйза і Н.Фрая).	Падрыхтоўка паведамленняў.
14.	*Тэма 5.3. Псіхааналіз і літаратура*	4	Засвоіць пераасэнсаванне прац З.Фрэйда сучаснымі літаратуразнаўцамі	Падрыхтоўка рэфератаў
	Усяго за V семестр	**58**		

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДАВАНЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

У якасці сродкаў дыягностыкі выніковасці навучання па вучэбнай дысцыпліне «Літаратуразнаўчае краіназнаўства» прапануюцца наступныя:

- вусная праверка атрыманых ведаў;
- праверка вынікаў тэсціравання;
- ацэнка ўзроўню абароны падрыхтаваных паведамленняў, дакладаў і рэфератаў;
- праверка творчага задання;
- тэсціраванне ў СДН MOODLE http://elib.bspu.by/handle/doc/2136

Ацэнка за выкананне заданняў, рэфератаў, дакладаў уключае: правільнасць выканання задання; адпаведнасць і паўната раскрыцця тэмы; якасць выканання работы; самастойнасць меркаванняў; логіка падачы інфармацыі; афармленне.

Рэкамендаваная форма выніковага кантролю – экзамен.

Прыкладныя крытэрыі і паказчыкі ацэнкі выканання студэнтамі работ, якія выкарыстоўваюцца ў працэсе бягучай атэстацыі і СР

Крытэрый	Паказчыкі
Рэферат / паведамленне /даклад	
Ступень раскрыцця тэмы	– тэма раскрыта поўнасцю; – тэма раскрыта часткова (не больш за 2 заўвагі)
Аб'ём выкарыстанай навуковай літаратуры	– аб'ём навуковай літаратуры дастатковы; – аб'ём навуковай літаратуры недастатковы (не больш за 2 заўвагі)
Сапраўднасць інфармацыі (дакладнасць, абгрунтаванасць, наяўнасць спасылак на крыніцы інфармацыі)	– інфармацыя дакладная, абгрунтаваная, утрымлівае спасылкі на выкарыстаныя крыніцы інфармацыі; – інфармацыя мае заўвагі па адным пункце з трох
Неабходнасць і дастатковасць інфармацыі	– прыведзеныя дадзеныя і факты выкарыстоўваюцца для абгрунтавання ці ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў; – прыведзеныя дадзеныя і факты выкарыстоўваюцца для абгрунтавання ці ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў часткова (не больш за 2 заўвагі)
Бібліяграфічны спіс	
Аб'ём спіса	– аб'ём спіса літаратуры дастаковы (10 крыніц); – аб'ём крыніц недастатковы (менш за 10 крыніц)
Сапраўднасць інфармацыі	– інфармацыя сапраўдная; – інфармацыя мае заўвагі (не больш за 2)
Творчае заданне	
Дакладнасць інфармацыі	– інфармацыя дакладная; – інфармацыя мае заўвагі (не больш за 2)

Крытэрый	Паказчыкі
Ступень раскрыцця тэмы	– тэма раскрыта поўнасцю; – тэма раскрыта часткова (не больш за 2 заўвагі)
Выразнасць, лаканічнасць фармулёвак	– фармулёкі выразныя і лаканічныя; – фармулёкі маюць не больш за 2 заўвагі адпаведна пазначаным параметрам
Тэсціраванне	
Адпаведнасць адказаў тэме	– адказы поўнасцю адпавядаюць тэме (100%); – адказы адпавядаюць тэме, але ёсць фактычныя недакладнасці (не больш за 20%)
Мультымедыйная прызентацыя	
Ступень раскрыцця тэмы	– тэма раскрыта – тэма раскрыта часткова (не больш за 2 заўвагі)
Падача матэрыялу (наяўнасць, дастатковасць і абгрунтаванасць графічнага афармлення: фотаздымкаў, відэаматэрыялаў, тэксту)	– падача матэрыялу поўнасцю адпавядае пазначаным параметрам; – падача матэрыяла адпавядае пазначаным параметрам (не больш за 2 заўвагі)

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА ДАКЛАДАЎ, ПАВЕДАМЛЕННЯЎ

1. Аўтар як канцэпцыя, выяўленнем якой выступае мастацкі твор (Б.О. Корман).
2. Праблема аўтара ў эстэтыцы і крытыцы М.М. Бахціна.
3. Катэгорыя «скрыптара» і «смерці аўтара» ў працах Р. Барта.
4. Теория «вненаходимости» автора М.М. Бахтина.
5. Катэгорыя «тэксту» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
6. Катэгорыя «пісьма» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА РЭФЕРАТАЎ[1] І РЭКАМЕНДАЦЫІ ДА ІХ ПАДРЫХТОЎКІ

1. Фенаменалагічнае літаратуразнаўства: асноўныя накірункі ў літаратуразнаўстве ХХ ст. (экзістэнцыялізм, рэцэптыўная эстэтыка, фенаменалагічная герменеўтыка П. Рыкера).
2. Гісторыя еўрапейскага літаратуразнаўства ў працах С.С. Аверынцава, М.Л. Гаспарава, М.Л. Андрэева і інш. вучоных.

[1] Абарона рэферата абавязкова суправаджаецца дэманстрацыяй фота-, відэматэрыялаў на слайдах мультымедыйнай прэзентацыі (з гукавым суправаджэннем ці без яго), а таксама кніг, перыядычных выданняў і інш.

3. Фенаменалагічнае літаратуразнаўства: асноўныя накірункі ў літаратуразнаўстве XX ст. (экзістэнцыялізм, рэцэптыўная эстэтыка, фенаменалагічная герменеўтыка П. Рыкера).
4. Гісторыя еўрапейскага літаратуразнаўства ў працах С.С. Аверынцава, М.Л. Гаспарава, М.Л. Андрэева і інш. вучоных.
5. Рэцэптыўная эстэтыка: мастацкі твор у аспекце яго ўспрыняцця.
6. Гендэрныя даследаванні ў літаратуразнаўстве.
7. Англа-амерыканская «новая крытыка»: прычыны афармлення, праграмныя працы, асноўныя прынцыпы аналізу.

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА ПРЭЗЕНТАЦЫЙ

1. Псіхааналіз З. Фрэйда і аналітычная псіхалогія К. Юнга ў літаратуразнаўстве: асноўныя катэгорыі юнгіанства і фрэйдызму, іх выкарыстанне ў аналізе мастацкага твора.
2. Міфакрытыка: метадалогія, спецыфіка трактоўкі літаратурнай традыцыі, асноўныя школы, праграмныя дакументы.
3. Герменеўтыка: гісторыя станаўлення, асноўныя школы ў літаратуразнаўстве XX ст.
4. «Анталагічная герменеўтыка» М. Хайдэгера.
5. «Філасофская герменеўтыка» Г. Гадамера.
6. Фенаменалагічнае літаратуразнаўства: асноўныя накірункі ў літаратуразнаўстве XX ст. (экзістэнцыялізм, рэцэптыўная эстэтыка, фенаменалагічная герменеўтыка П. Рыкера).
7. Гісторыя еўрапейскага літаратуразнаўства ў працах С.С. Аверынцава, М.Л. Гаспарава, М.Л. Андрэева і інш. вучоных.

РЭКАМЕНДАЦЫІ ДА СКЛАДАННЯ БІБЛІЯГРАФІЧНАГА СПІСА

Бібліяграфічны спіс павінен утрымліваць не менш за 10 літаратурна-краязнаўчых крыніц па рэгіёне, да якога адносіцца населены пункт – месца нараджэння або пражывання студэнта. Афармленне спіса павінна адпавядаць патрабаванням ВАК РБ.

РЭКАМЕНДАЦЫІ ДА ВЫКАНАННЯ ТВОРЧАГА ЗАДАННЯ

Творчае заданне ўяўляе сабой метадычную распрацоўку студэнтам тэмы “Дэканструктывізм і культура постмадэрнізму”. Распрацоўка павінна ўключаць: мэту, задачы, сцэнарый.

ПРЫКЛАДНЫ ПЕРАЛІК ПЫТАННЯЎ ДА ЭКЗАМЕНУ

1. Праблема аўтара ў эстэтыцы і крытыцы М.М. Бахціна.
2. Аўтар як канцэпцыя, выяўленнем якой выступае мастацкі твор (Б.О. Корман).
3. Катэгорыя «скрыптара» і «смерці аўтара» ў працах Р. Барта.
4. Теория «вненаходимости» автора М.М. Бахтина.
5. Катэгорыя «тэксту» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
6. Катэгорыя «пісьма» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
7. Канцэпцыя аўтара ў сучасным літаратуразнаўстве.
8. Праблема аўтара ў эстэтыцы і крытыцы М.М. Бахціна.
9. Аўтар як канцэпцыя, выяўленнем якой выступае мастацкі твор (Б.О. Корман).
10. Катэгорыя «скрыптара» і «смерці аўтара» ў працах Р. Барта.
11. Теория «вненаходимости» автора М.М. Бахтина.
12. Катэгорыя «тэксту» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
13. Катэгорыя «пісьма» ў працах Р. Барта і праблема аўтара.
14. Асноўныя навуковыя школы і метады ў сучасным літаратуразнаўстве.
15. Літаратуразнаўчы структуралізм: філасофская аснова, прычыны фарміравання, асноўныя паняцці і катэгорыі.
16. Фармальная школа ў літаратуразнаўстве.
17. Постструктуралізм: філасофскія крыніцы (Ж. Дэлез, Ж. Дэрыда, Ж. Бадрыяр), асноўныя паняцці і катэгорыі дэструктыўнага падыходу да аналізу мастацкага тэксту.
18. Дэканструктывізм: паняцці і катэгорыі.
19. Рэцэптыўная эстэтыка: мастацкі твор у аспекце яго ўспрыняцця.
20. Гендэрныя даследаванні ў літаратуразнаўстве.
21. Англа-амерыканская «новая крытыка»: прычыны афармлення, праграмныя працы, асноўныя прынцыпы аналізу.
22. Параўнальнае літаратуразнаўства XX ст.: прадмет, праграмныя працы, асноўныя катэгорыі.
23. Псіхааналіз З. Фрэйда і аналітычная псіхалогія К. Юнга ў літаратуразнаўстве: асноўныя катэгорыі юнгіанства і фрэйдызму, іх выкарыстанне ў аналізе мастацкага твора.
24. Міфакрытыка: метадалогія, спецыфіка трактоўкі літаратурнай традыцыі, асноўныя школы, праграмныя дакументы.
25. Герменеўтыка: гісторыя станаўлення, асноўныя школы ў літаратуразнаўстве XX ст.
26. «Анталагічная герменеўтыка» М. Хайдэгера.
27. «Філасофская герменеўтыка» Г. Гадамера.
28. Фенаменалагічнае літаратуразнаўства: асноўныя накірункі ў літаратуразнаўстве XX ст. (экзістэнцыялізм, рэцэптыўная эстэтыка, фенаменалагічная герменеўтыка П. Рыкера).

29. Гісторыя еўрапейскага літаратуразнаўства ў працах С.С. Аверынцава, М.Л. Гаспарава, М.Л. Андрэева і інш. вучоных.
30. Паняцце «герменеўтычнае кола».
31. Герменеўтычная метадалогія В. Дыльтэя.
32. Герменеўтыка Э. Хірша: раздзяленне сэнсу і значэння.
33. Уплыў К. Юнга на французскае літаратуразнаўства.
34. Канцэпт імпліцытнага чытача ў рэцэптыўнай крытыцы.

ПРЫКЛАДЫ КАМПЕТЭНТНАСНА-АРЫЕНТАВАНЫХ ЗАДАННЯЎ ДА ЭКЗАМЕНУ ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

1. Прааналізуйце формы прысутнасці аўтара ў тэксце А. Гаруна «П’ера і Каламбіна».
2. Дайце характарыстыку сістэмы персанажаў як спосабу выяўлення аўтарскай пазіцыі ў рамане Кузьмы Чорнага «Млечны Шлях».
3. Прааналізуйце інтэртэкстуальныя ўключэнні ў творы В. Быкава «Жураўліны крык» для характарыстыкі вобраза Барыса Фішара: «Незразумелым болем замілавання душылі яго слёзы перад босымі нагамі «Блуднага сына», немы крык гневу і жаху заўжды рваўся з горла перад катастрофай Пампеі, хлопцу хацелася маліцца на «Джыяконду», бясконца разглядваць незвычайныя твары, позы, адзенне славутай Іванаўскай «Месіі», буйная сарамяжная радасць жыцця ахоплівала яго ля палотнаў Рубенса».
4. Параўнайце паняцці *іронія* і *двухсэнсоўнасць* як катэгорыі «новай крытыкі», вызначце іх адрозненні.
5. Патлумачце, якія рысы творчай індывідуальнасці З. Бядулі ўвасоблены ў іншасказальным змесце апавядання Я. Коласа «Кучаравае дрэва».
6. Вызначце жанр твора «У досвітку» З. Бядулі. Патлумачце, як выяўляецца рамантычны характар героя.

КРЫТЭРЫІ АЦЭНКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ НАВУЧЭНЦАЎ ВА ЎСТАНОВАХ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ ПА ДЗЕСЯЦІБАЛЬНАЙ ШКАЛЕ

№	Адзнака	Крытэрыі
1.	***10 (дзесяць) балаў, залічана***	сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі, а таксама па асноўных пытаннях, якія выходзяць за яе межы; дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), граматны, лагічна правільны адказ на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні; бездакорнае валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць у пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач; выяўленая здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі; поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі; уменне свабодна арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і накірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку, выкарыстоўваць навуковыя дасягненні іншых дысцыплін; творчая самастойная работа на практычных, лабараторных занятках, актыўны творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў
2.	***9 (дзевяць) балаў, залічана***	сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), граматны, лагічна правільны адказ на пытанні; валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць у пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач; здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі ў межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і накірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі і даваць ім аналітычную ацэнку; сістэматычная, актыўная самастойная работа на практычных, лабараторных занятках, творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў
3.	***8 (восем) балаў, залічана***	сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі ў аб'ёме вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай

		мове), граматны, лагічна правільны адказ на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні; валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля (метадамі комплекснага аналізу, тэхнікай інфармацыйных тэхналогій), уменне яго выкарыстоўваць у пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач; здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і накірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі і даваць ім аналітычную ацэнку; актыўная самастойная работа на практычных, лабараторных занятках, сістэматычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў
4.	***7 (сем) балаў, залічана***	сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), граматны, лагічна правільны адказ на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні; валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, уменне яго выкарыстоўваць у пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач; свабоднае валоданне тыпавымі рашэннямі ў межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях, напрамках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі і даваць іх аналітычную ацэнку; самастойная работа на практычных, лабараторных занятках, удзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў
5.	***6 (шэсць) балаў, залічана***	дастаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; выкарыстанне неабходнай навуковай тэрміналогіі, граматны, лагічна правільны адказ на пытанні, уменне рабіць абагульненні і абгрунтаваныя высновы; валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, уменне яго выкарыстоўваць у вырашэнні вучэбных і прафесійных задач; здольнасць самастойна прымяняць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і напрамках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі і даваць ім

		параўнальную ацэнку; актыўная самастойная работа на практычных, лабараторных занятках, перыядычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў
6.	***5 (пяць) балаў, залічана***	дастатковыя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, граматны, лагічна правільны адказ на пытанні, уменне рабіць высновы; валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, уменне яго выкарыстоўваць у вырашэнні вучэбных і прафесійных задач; здольнасць самастойна прымяняць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і накірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі і даваць ім параўнальную ацэнку; самастойная работа на практычных, лабараторных занятках, фрагментарны ўдзел у групавых абмеркаваннях, дастатковы ўзровень культуры выканання заданняў
7.	***4 (чатыры) балы, залічана***	дастатковы аб'ём ведаў у межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, лагічны адказ на пытанні, уменне рабіць вывады без істотных памылак; валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, уменне яго выкарыстоўваць у рашэнні стандартных (тыповых) задач; уменне пад кіраўніцтвам выкладчыка вырашаць стандартныя (тыповыя) задачы; уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і напрамках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне, модулі і даваць ім ацэнку; работа пад кіраўніцтвам выкладчыка на практычных, лабараторных занятках, дапушчальны ўзровень культуры выканання заданняў
8.	***3 (тры) балы, не залічана***	недастаткова поўны аб'ём ведаў у межах вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; веданне часткі асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, адказ на пытанні з істотнымі, лагічнымі памылкамі; слабое валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, модуля, некампетэнтнасць у рашэнні стандартных (тыповых) задач; няўменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і накірунках вывучаемай вучэбнай дысцыпліны, модуля;

		пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў
9.	***2 (два) балы, не залічана***	фрагментарныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; веданне асобных літаратурных крыніц, рэкамендаваных вучэбнай праграмай УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі; няўменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію вучэбнай дысцыпліны, модуля, наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак; пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў
10.	***1 (адзін) бал, не залічана***	адсутнасць ведаў і кампетэнцый у аб'ёме вучэбнай праграмы УВА па вучэбнай дысцыпліне, модулі, адмова ад адказу, няяўка на атэстацыю без уважлівай прычыны

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

Назва дысцыпліны, вывучэнне якой звязана з дысцыплінай рабочай праграмы	Кафедра, якая забяспечвае вывучэнне гэтай дысцыпліны	Прапановы кафедры аб зменах у змесце рабочай праграмы	Прынятае рашэнне кафедрай, якая распрацавала рабочую праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
«Уводзіны ў літаратуразнаўства»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Пры вывучэнні тэмы «Філасофскія асновы постструктуралізму. Метадалагічныя ўстаноўкі і асноўныя паняцці постструктуралізму » ўзнаўляць веды студэнтаў пра іншыя дапаможныя дысцыпліны літаратуразнаўства.	Лічыць праграму ўзгодненай з дысцыплінамі на стадыі яе падрыхтоўкі. 24.03.2025, пратакол № 8
«Тэорыя літаратуры»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Пры вывучэнні тэмы «Тэкст культуры. Семіятычная неаднароднасць тэксту» шырока карыстацца літаратуразнаўчым тэрміналагічным апаратам.	Лічыць праграму ўзгодненай з дысцыплінамі на стадыі яе падрыхтоўкі. 24.03.2025, пратакол № 8
«Параўнальнае літаратуразнаўства»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	У працэсе вывучэння тэмы «Постструктуралізм» апеляваць да ведаў атрыманых студэнтамі на занятках па « Параўнальным літаратуразнаўстве »	Лічыць праграму ўзгодненай з дысцыплінамі на стадыі яе падрыхтоўкі. 24.03.2025, пратакол № 8